

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତରୀ (ବୁଦ୍ଧ ପୂର୍ଣ୍ଣା, ୨୦୧୩)

୧) କୃଟସ୍ତ କି ବା କୃଟସ୍ତ କାହାକେ ବଲେ ? ଏଇ କୃଟସ୍ତେର ସ୍ଥାନ କୋଥାଯା ?

ଉ :— ‘କୃଟସ୍ତ’ ହଳ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ବିରାଟ ମନ । ‘କୃଟ’ ଅର୍ଥେ ଅନ୍ତଃପୁର ଆର ‘ସ୍ତ’ ଅର୍ଥେ ଅନ୍ତଃ ଅର୍ଥାତ୍, ଅନ୍ତଃପୁରେ ସାଥୀରେ ସାଥୀରେ ବାସ ତିନି ହଲେନ ଜୀବାଜ୍ଞା ବା ଆଜ୍ଞାରାମ । କୃଟସ୍ତ ହଳ ବିଶ୍ୱଯୋନି ସେଥାନେ ବିଶ୍ୱେର ଉତ୍ସବ ହୁଏ । ଆଜ୍ଞାଚତ୍ରେର ମଧ୍ୟଭାଗେର କେନ୍ଦ୍ରେ ତ୍ରିକୃଟୀର ମଧ୍ୟେ କୃଟସ୍ତେର ସ୍ଥାନ । କୃଟସ୍ତ ମଧ୍ୟେ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ଚୈତନାର ଉପଲବ୍ଧି ହୁଏ ଯୋଗୀଗଣେର ।

୨) କୁଳକୁଣ୍ଡଲିନୀ କୋଥାଯା ଥାକେନ ? ଏଇ କୁଳକୁଣ୍ଡଲିନୀ ଶକ୍ତି କଥନ ମୂଳାଧାର ଚକ୍ରେ ଅନୁଭୂତ ହନ ? କୁଳକୁଣ୍ଡଲିନୀ କାକେ ବଲେ ?

ଉ :— ଶାକ୍ତ ସହାରେ କେନ୍ଦ୍ରାଲେର ତ୍ରିକୋଣାକାର ଯୋନି ମଣଳେ ସ୍ୱାଙ୍ଗୁ ଲିଙ୍ଗକେ ବେଷ୍ଟନ କରେ ସାଡେ ତିନ ପାକେ ବେଷ୍ଟିତ ହେଁ କୁଳକୁଣ୍ଡଲିନୀ ଶକ୍ତି ସର୍ପିକାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରେନ । ଦୀକ୍ଷାକାଳେ ସଦ୍ଗୁରୁ ତ୍ରିକୃଟୀତେ ଶକ୍ତିପାତକରତ : ଉର୍ଦ୍ଧଶକ୍ତିକେ ନିମ୍ନେ ନିକ୍ଷେପ କରେ ଯୋନିମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟେ କୁଳକୁଣ୍ଡଲିନୀ ଶକ୍ତିକେ ମୂଳାଧାର ଚକ୍ରେ ଉତ୍ସାହିତ କରେ ଚୈତନ୍ୟ ଦାନ କରେନ । ମୂଳାଧାରେ କ୍ଷିତିତତ୍ତ୍ଵ — ଏଥାନ ଥେବେଇ ମନ୍ୟ ଚୈତନାର କ୍ରମବିକାଶ ଶୁରୁ ହୁଏ । ସଦ୍ଗୁରୁ କୁଣ୍ଡଲିନୀ ଶକ୍ତି ଜାଗ୍ରତ କରେ ଦିଲେ ପରେ ତଥନ ଯୋଗ ସାଧନା କରାର ସମୟ ତାକେ ଅନୁଭୂତିତେ ଅନୁଭବ କରା ଯାଏ ।

ସ୍ୱାଙ୍ଗୁଲିଙ୍ଗକେ ସାର୍ଦ୍ଦତ୍ତିବିଲ୍ୟାକାରେ ବେଷ୍ଟନ କରତ ଯେ ବାୟବୀଯ କୁଣ୍ଡଲିନୀ ଶକ୍ତି ଜଡ଼ ଅବସ୍ଥାଯ ଥାକେ ତା ସଖନ ହୃଦୟାତ୍ମିତ ଆତ୍ମଶକ୍ତିର ସଙ୍ଗେ ସଂଯୁକ୍ତ ହେଁ ଚୈତନ୍ୟମୟ ହେଁ ଓଠେ, ତଥନଇ ତାକେ କୁଳକୁଣ୍ଡଲିନୀ ବଲା ହୁଏ । ‘କୁଳ’ ଅର୍ଥେ ଆଦି ଅବସ୍ଥା ବା ବଂଶ; ଆଜ୍ଞା ହଳ ବ୍ରନ୍ଦବଂଶେର ବ୍ରନ୍ଦାଗୁ — ତାଇ ଆଜ୍ଞାଇ କୁଳ ନାମେ ଅଭିହିତ ।

୩) ଏଇ ବ୍ରନ୍ଦାଗେ ନିତ୍ୟ ବନ୍ତ କି ?

ଉ :— ଚୈତନ୍ୟଶକ୍ତିମୟୀ ଆକ୍ଷରନ୍ଦମୀ ବୀଜ ଓ ପ୍ରାଣ ।

୪) (କ) ପ୍ରାଣାୟାମ କି ? (ଖ) ପ୍ରାଣାୟାମେର ତିନଟି ଭାଗ ‘ପୂରକ-କୁନ୍ତକ-ରୋଚକେ’ ବିଶେଷ ମାହାତ୍ମ୍ୟ କି ? (ଗ) ପ୍ରାଣ କି ?

ଉ :— (କ) ପ୍ରାଣେର ସମ୍ଯକରନପେ ବିନ୍ଦାର ବା ସମ୍ବନ୍ଧନେର ଅନୁଶୀଳନକେ ପ୍ରାଣାୟାମ ବଲେ; ଅର୍ଥାତ୍ ଦେହଭ୍ୟନ୍ତ ଚୈତନ୍ୟଶକ୍ତିର ଉମ୍ରେ ଓ ବିନ୍ଦାର ।

(ଖ) ପ୍ରାଣକେ ମହାପ୍ରାଣେର ସଙ୍ଗେ ଯୋଗଯୁକ୍ତ କରାଇ ହଳ ପ୍ରାଣାୟାମ । ପ୍ରାଣାୟାମେର ତିନଟି ଭାଗ — ‘ପୂରକ, କୁନ୍ତକ ଓ ରୋଚକ’ । ପୂରକେ ଶକ୍ତି ସମ୍ପାଦିତ ହୁଏ, କୁନ୍ତକେ ଶକ୍ତି ସମ୍ପିତ ହେଁ ଶକ୍ତିକେ ସମ୍ପାଦିତ କରାର ଅଧିକାର ହୁଏ, ରୋଚକେ ଶକ୍ତିକେ ପ୍ରଯୋଗ କରାର ଅଧିକାର ହୁଏ । ପ୍ରାଣାୟାମେର ଫଳେ ପ୍ରାଣାରାମେ ପୌଛାନୋ ଯାଏ ।

(ଗ) ଚୈତନ୍ୟଶକ୍ତିର ବାୟବୀଯ ପ୍ରବାହ ହଳ ‘ପ୍ରାଣ’ — ପ୍ରାଣେର ଦୁଟି ଅବସ୍ଥା — ଚଂଗଳ ପ୍ରାଣି ମନରପେ ବ୍ୟକ୍ତ ଏବଂ ହିଁର ପ୍ରାଣି ଆଜ୍ଞା ।

୫) ଯୋନିମୁଦ୍ରା ସାଧନେର ମାହାତ୍ମ୍ୟ କି ? ‘ଯୋନିମୁଦ୍ରା’ ବଲା ହୁଏ କେନ ? ‘ମୁଦ୍ରା’ ଶବ୍ଦେର ଅର୍ଥ କି ?

ଉ :— ଯୋନିମୁଦ୍ରା ସାଧନେର ସହାୟତାଯ କୃଟସ୍ତେ ପ୍ରେଶାଧିକାର ହୁଏ । କୃଟସ୍ତେ ପ୍ରାଣେର ହିତିତେ ବିଶ୍ୱେର ରଂଗ ଦର୍ଶନ ହୁଏ । କୃଟସ୍ତ ହଳ ବିଶ୍ୱଯୋନି, ତାଇ ଯୋନିମୁଦ୍ରା ନାମ ହେଁବେଳେ । ଯୋନିମୁଦ୍ରା ଦାରୀ କୁନ୍ତକ ସିଦ୍ଧ ହେଁବା ଯାଏ । କୁନ୍ତକସିଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାଯ ସାଧକ କେବଳୀ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ ହେଁ ଇଚ୍ଛାମାତ୍ରେଣ ବିଶ୍ୱେର ରଂଗ ଦର୍ଶନ କରାତେ ସନ୍ଧମ ହୁଏ । ଯୋନିମୁଦ୍ରାର ଅପର ନାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମୁଦ୍ରା । ଯୋନିମୁଦ୍ରା ସାଧନାର ଫଳେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଶକ୍ତି ଜାଗ୍ରତ ହୁଏ । ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଶକ୍ତି ହଳ ଶିବଭାବେର ମଙ୍ଗଳମୟ ଶକ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ହିତକର ଶକ୍ତି । ଏଇ ଶକ୍ତି ସାଧକେର ମଧ୍ୟେ ଜାଗ୍ରତ ହେଁ ଥାକଲେ ତିନି ସର୍ବାବସ୍ଥାଯ ମଙ୍ଗଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଚରଣ କରେନ ଏବଂ ତାଙ୍କ ନିଜେର କ୍ଷେତ୍ରେ ମଙ୍ଗଳ ହୁଏ ଅର୍ଥାତ୍ ତିନି ପରମମଙ୍ଗଳମୟେର ନିତ୍ୟ କୃପା ଲାଭ କରାତେ ସମ୍ଭବ ହୁଏ ।

‘ମୁଦ୍ରା’ ଶବ୍ଦେର ଅର୍ଥ, “ଯାହା ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କରେ” । ଯୋନିମୁଦ୍ରା ସାଧନେ ଜ୍ୟୋତି ଦର୍ଶନେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦଲାଭ କରେନ ସାଧକ ।